

Učiteljski pravnik

KURIVO UČITELJSTVA NARODNIH ŠOL PO §§ 23 IN 84 ZAKONA O NAR. ŠOLAH.

Po § 23 toč. 3 zakona o narodnih šolah je dolžnost šolske občine dajati kurjavo za šolo, upravitelja in šolskega slugo, ako stanuje v šolskem poslopju. Po § 84. istega zakona pa imajo vsi državni učitelji narodnih šol po deželi pravico tudi na kurivo.

Po teh zakonskih določilih prejema učiteljstva na deželi od šolskih občin kurivo v naturi ali pa odgovarjajoči relutum v denarju. Ker je obstojal neenak postopek od strani krajevnih šolskih odborov glede količine kuriva, ki pripada učitelstvu narodnih šol je odredila kraljevska banska uprava da izdaje pravilnika k zakonu o narodnih šolah z okrožnico z dne 5. 1. 1931, IV. No. 12624/25—30 med drugim nastopno:

»Dokler ne odredi ministrstvo prosvete drugače odločam, da dajo krajevni šolski odbori v smislu § 23. in 84. zakona o nar. šolah šolskim upraviteljem in učiteljem (icam) toliko kuriva, kolikor ga ti neobhodno potrebujejo za dovoljno ogrevanje stanovanj in za kuhinjo, ki imajo lastno gospodinjstvo oz. onim, ki si sami kuhajo.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

Pri oženjenih znaša v zimskem času največja uporabna količina po 1 m³ mesečno, v letnem času po ½ m³ suhih, trdih drv, pri ne-oženjenih pa polovica od te količine. V kolikor so dosedaj prejeli učitelji kuriva preko te označene količine, je smatrati, da so sprejeli to na račun bodočih mesecev.

Sporazumno s krajevnim šolskim odborom se kurivo lahko naknadi v denarju.

Naročam vsem krajevnim šolskim odborom, šolskim upraviteljem in vsemu učitelstvu, da rešijo to vprašanje z obojestransko prevdarnostjo in uvidevnostjo in želimo, naj se od obeh strani izogiblje vsakršnih sporov.

Krajevni šolski odbori so odredili učitelstvu količino kuriva po navedeni okrožnici in so stavili v ta namen potrebne zneske v svoje letne proračune.

Omenjena okrožnica je bila ukinjena z novo okrožnico banske uprave z dne 1. febr. 1933 IV. No. 17486/2, ki odloča:

»Povodom pritožbe nekega šolskega upravitelja glede količine kuriva, katero ima prejemati učitelstvo narodnih šol po čl. 23. in 84. zakona o narodnih šolah od krajevnih šolskih odborov je odločilo ministrstvo prosvete z odlokom z dne 12. dec. 1932 O. n. br. 87.450 nastopno:

Dokler se vprašanje količine kuriva ne uredi s pravilnikom k zakonu o narodnih šolah, je postopati po odloku notranjega ministrstva III. št. 47.600/32 z dne 31. okt. 1932, ki se glasi:

»Po odloku gospoda ministra financ VII. št. 669/32 velja, glede kuriva učitelstvu narodnih šol, uredba o prejemkih v naravi državnih civilnih uslužbencev od 26. 9. 1931. I/št. 8.000/31 Služb. Novine št. 280 iz I. 1931. po § 24, ki določa, da se dajejo prejemki v naravi v mejah stvarne možnosti.

Z ozirom na naredbe in navodila ministrstva financ vsem samoupravnim edinicam in tudi občinam v zvezi s citirano uredbu in splošno krizo, je pri sestavi proračunov strogo paziti, da se vneso samo oni izdatki za stvarne potrebe, brez katerih samoupravna edinica ne more obstojati. Vse ostale izdatke pa je reducirati na minimum, ali črtati, in se imajo v danih razmerah zadovoljiti upravitelji in učitelji narodnih šol z ono količino kuriva, katero jim bodo dodeljevale občine.

Ta odlok se dostavlja ministrstvu notranjih poslov s priporočilom, da se pri pregledu občinskih odnosno šolskih proračunov posebno pazi na navedena navodila.

Ker s tem odlokom ministrstva prosvete ne soglašajo okrožnica kralj. banske uprave z dne 3. januarja 1931 IV. No. 12.624/25—30, s katero se je določilo količino kuriva učitelstvu narodnih šol, se citirana okrožnica razveljavlja.

S to okrožnico je bilo krajevnim šolskim odborom na prosto dano, da po lastni preudarnosti z ozirom na stvarno možnost dodelijo učitelstvu nedoločeno količino kuriva in stavijo za to potrebne postavke v letne proračune.

Upravitelj J. J. je zaprosil ministrstvo prosvete za izdajo formalnega rešenja glede količine kuriva in je prejel pod O. N. br. 21.387 z dne 18. 4. 1933. nastopno odločbo:

»J. J., upravitelj osnovne šole u H., srez M., banovine dravske, svojem molbom od 20. oktobra 1932. godine tražijo je, da mu Ministrstvo prosvete odredi količino ogreva, koji mu kao upravitelju škole pripada po zakonu o narodnim školama.

Kako zakonom o narodnim školama nije normirana količina ogreva koja upraviteljima i učiteljima osnovnih škola pripada, to je ministarstvo uputilo Kralj. bansku upravu u Ljubljani sa O. N. br. 87.450 od 12. 12. 1932 god., da saopšti molocu J. J., da ni banska uprava ni ministrstvo prosvete nije zakonom ovlašćeno da određuje količinu ogreva i da dok ovo pitanje ne bude razpravljeno pravilnikom ima se postupiti po aktu ministrstva unutrašnjih poslova III. br. 47.600/32 od 31. oktobra 1932 god., koji glasi:

Prema mišljenju gospodina ministra finansija VII. br. 969/32 u pogledu ogreva učitelja narodnih škola važi uredba o prinalležnosti u

naturi državnih službenika građanskog reda od 26. 9. 1931 god. I. br. 8000/31 Služb. Novine br. 280 iz 1931 god. pa sledstveno i § 24 iste uredbе po kome se prinalležnosti u naturi izdaju u granicama stvarne mogućnosti i t. d.

Nezadovoljan ovim saopštenjem, molilac J. J. traži, da se mu izda formalno rešenje o tome, da se odbija od traženja, da mu ministrstvo prosvete odredi količinu ogreva zašto je podneo molbu od I. 3. 1933 god., taksiranu sa 25 Din.

Razmotrio sam molbu moloca J. J. i ostale akte ovoga predmeta, pa sam našao, da je propisom §§ 23 in 84 zakona o narod. školama, načelno priznato pravo na ogrev upraviteljima škola u gradovima, ako stanuju u školskoj zgradi i upraviteljem i učiteljima narodnih škola u selima u svakom slučaju. Među tim ovim zakonskim propisima nije određena i količina ogreva na koju upravitelji i učitelji imaju pravo. Prema tome u ovom slučaju važi i dalje uredba o prinalležnosti u naturi državnih službenika građanskog reda od 26. 9. 1931. god. I. br. 8.000/31, Službene Novine br. 280 iz 1931 god. pa sledstveno i § 24 iste uredbе, po kome se prinalležnosti u naturi izdaju u granicama stvarne mogućnosti sve dok se zakonom drugo jače ne reguliše.

Sa izloženog, a na osnovu §§ 106, 107, 109 i 114 zakona o opštem upravnom postupku, §§ 23 i 84. zak. o narodnim školama § 24 Uredbe I. br. 8000/I. od 26. 9. 1931 godine i taksni broj I. i taksne tarife — rešavam — da se J. J., upravitelj osnovne škole u H. odbije od traženja, da mu se odredi količina ogreva koja mu pripada po § 23 i 84 zakona o narodnim školama, kao od traženja neumesnog i neosnova-

KNJIGARNA

UČITELJSKE TISKARNE

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

nog, o čemu ga ovim rešenjem izvestiti s tim, da protivu istog ima pravo žalbe na državni svet u roku od 30 dana po prejemu rešenja.

Taksu za ovo rešenje u Dinara 25 naplaćena je i na aktu ovoga predmeta propisno poništena.

Upravitelj J. J. se je poslužil pravnega leka in je vložil v določenem roku proti temu odloku ministrstva prosvete pritožbo na državni svet.

Državni svet je na vloženo pritožbo izdal pod br. 28725/35 z dne 13. 10. 1933. nastopno razsodbo:

»U svom II. odelenju, koje sastavljaju: predsednik odeljenja Barić dr. Josip, potpredsednik Državnog saveta, članovi: Vildović Antonije, Perković Ante, zamjenici: Leovac J. Dragiša, Svetek dr. Fran i delovoda — pisar Bjeladinović Đuro, uzeo je u rasmatranje tužbu J. J., upravitelja osnovne škole u H., srez M., podnetu protivu rešenja Ministra prosvete od 18 aprila 1933 god. O. N. br. 21387, kojim je odbijen od traženja da mu se odredi količina ogreva koje mu pripada po § 23 i 84 Zakona o narodnim školama.

Pošto je proučio tužbu, osporeno rešenje i ostale akte koji se na ovaj predmet odnose, kao i odgovor Ministrov na tužbu, poslat pismom od 2. oktobra 1933 god. O. N. br. 61395, Državni svet je našao:

Po § 23 Zakona o narodnim školama dužnost je školske opštine, da daje ogrev upravitelju škole, ako stanuje u školskoj zgradi. Prema tome Ministar je u konkretnom slučaju nepravilno postupio kad je rešavao po molbi tužiočevoj o određivanju količine ogreva, kao prvostepena vlast već je trebao da odbije molbu stranke kao nenadležnoj vlasti podnetu, s tim, da se tužilac u pitanju ogreva obrati molbom nadležnoj opštini, te se u slučaju da ga opština odbije od traženja, neka putem žalbenog postupka upotrebi dalje upravno sretstvo.

Također Ministar se pogrešno u osporenom rešenju pozvao na uredbu o prinalležnostima u naturi državnih službenika građanskog reda od 26. septembra 1931 god. br. 68000/I sa razloga što se isto ne odnosi na nastavnike narodnih škola, već na službenike Ministarstva šuma i rudnika, poljoprivrede, pravde i Ministarstva socijalne politike i narodnog zdravlja.

Sa izloženog osporeno rešenje ima se poništiti po čl. 26 zakona o Državnom savetu i upravnim sudovima, s tim da upravna vlast postupi po gore navedenim primedbama i donese novo rešenje.

Stoga, a na osnovu čl. 17 i 26 Zakona o Državnom savetu i upravnim sudovima i Tar. br. 52 Zakona o taksama, Državni svet

presuđuje:

Da se poništi rešenje Ministarstva prosvete od 18 aprila 1933 g. O. N. br. 21387, o čemu presudom u prepisu izvestiti parnične strane.

Iz razsodbe državnega sveta sledi, da količina kuriva za učitelstvo narodnih šol ozi- raje se na določila §§ 23 in 84 zakona o narod- nih šolah, ni določena. Tam, kjer se učitelstvo ne bo zadovoljilo s količino kuriva, ki ga bo odkazal krajevni šolski odbor z vstavitvijo primerne postavke v bodoči šolski proračun se more pritožiti v smislu razsodbe državnega sveta še na določila občino. V pritožbi bo pro- siti krajevni šolski odbor, da izda formalno rešitev v svrhu eventualne potrebne nadaljnje pritožbe po določilih §§ 107, 114 in 17 zakona v občem upravnem postopku. (Službeni list št. 4/1931).

Učiteljstvo opozarjamo na pravilni formalni postopek po določilih zakona o občem upravnem postopku, kjer je državni svet že v par primerih (stanarina učitelja Zolnir Oskar- ja, »Uč. tov.« št. 10 od 12. X. t. l. razveljavil odločbe oblasti zaradi formalnih nepravilnosti

DAMSKI jesenski in zimski PLAŠČ,

ki vam ga dobavi

Nizka cena!

DRAGO GORUP & Co.

Nizka cena!

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 16 I.

je zadnje mode, najboljše kvalitete, prvorazredno delo.

po zakonu o občem upravnem postopku. V takih primerih ne pride v predmetu do načelne razsodbe državnega sveta in je potrebno v celi zadevi uvesti zopet nov postopek, da pride do načelne razsodbe državnega sveta, kar zavleče za daljšo dobo rešitev v škodo učiteljstva.

Drugi važni razlog, da ne pride do načelne razsodbe državnega sveta v važnih zadevah, ki tangirajo mnogo učiteljstva, je nepravilni postopek oblasti. Množe se slučaj, da razveljavi državni svet odločbe oblastev (stanarina učiteljice Savić Jovanke, »Uč. tovariš« št. 10, od 12. 10. t. l.) zaradi nepravilnega upravnega postopka. Tudi v navedenih primerih je potrebno uvesti nov upravni postopek za do- sego načelne razsodbe državnega sveta. S tem se zavleče rešitev zopet za daljšo dobo v škodo prizadetim. Predvsem je pri pravilnem upravnem in formalnem postopku posvečati pažnjo na to, da izda prvo instančno odločbo samoupravno telo ali oblastvo, ki je po zakonu zavezano gotovi dajatvi in da je odločba formalno pravilno adjustirana po citiranih členih zakona o občem upravnem postopku.

Odločbo ministrstva prosvete v zadevi kuriva učiteljstva je razveljavil državni svet iz dveh razlogov. Prvi razlog je bil nepravilni upravni postopek, ker bi morala prvo instančno odločbo izdati šolska občina. Ona je namreč po §§ 23 in 84 zakona o narodnih šolah dolžna dajati učiteljstvu narodnih šol pripada- joče kurivo. Drugi razlog razveljavljanja od-

smo zastopali stališče (glej »Uč. tov.« od 16. 2. 1933 št. 26 pod Učiteljski pravnik) da se uredba ne nanaša na ministrstvo prosvete in torej tudi ne na narodne šole, ki so podrejene temu ministrstvu in zato ni dana zakonita osnova, da bi se z odlokom aplicirala določila uredbе na narodne šole, o katerih ni govora v uredbi. Kajti uredba točno naštevata ministrstva in usta- nove za katere velja.

Kakor posnamemo iz razsodbe državnega sveta, je ta v polnem obsegu utrdil naše stališče glede tolmačenja in uporabe navedene uredbе.

Vložitev predmetne tožbe na državni svet se je izvršila s sodelovanjem sekcije. Razum- ljivo je, da tovarišev v mnogih primerih ni možno zaščititi gmotnih interesov s pritožbo na državni svet zaradi nepoučenosti v argu- mentacijah, katere je potrebno navesti v pri- tožbi. Pritožniku je otežkočeno poiskati in zbrati vire za argumente pritožbe in tudi prav- ni značaj tožbe je dostikrat za pritožnika ovira za vložitev pritožbe. Priznajmo, da posamez- nik v največ primerih ne zmore gmotnih sred- stev, da bi si oskrbel pravnega sveta za sestavo pritožbe. Pa če že vložijo pritožbo, ga čaka v primeru zanj neugodne razsodbe državnega sveta plačilo takse 400 Din. To so običajni za- drški, da učiteljstvo v mnogih primerih ne brani svojih interesov pred državnim svetom. In vendar je večina razsodb državnega sveta načelne važnosti za večji ali manjši krog učiteljstva. To kaže ravno razsodba državnega sveta glede kuriva učiteljstva.

Iz navedenih neoporečnih razlogov je ne- odložljiva potreba, preskrba organizacijskega pravnega konzulenta. Prav neprijetna je bila debata o pravnem konzulentu organizacije na zadnji banovinski skupščini. Debata je poka- zala vso našo ozkosrčnost, kakor tudi pomanj-

Učiteljska knjigarna

podružnica

Maribor — Tyrševa ulica šte. 44

loka ministrstva prosvete je načelnega znača- ja. Ministrova odločba namreč aplicira upo- rabo uredbе v členu 24, ki se nanaša na usta- nove in zavode podrejene ministrstvu za šu- me in rude, za poljedelstvo, za pravosodje in socialno politiko ter narodno zdravje tudi na ministrstvo prosvete. Citirana uredba (Službe- ne Novine št. 280 iz leta 1931.) se v členu 24 namreč glasi:

Prinalležnosti u naturi po oredbama ove uredbе izdaju se u granicama stvarne moguć- nosti. Službenici koji po ovoj uredbi dobijaju besplatno električno osvetljenje plaćaće sami sijalice, a broj i veličinu sijalice za svaki stan utvrdiće posebna komisija.

Glede uporabe citirane uredbе za dolo- čitev količine kuriva učiteljstvu narodnih šol

Oddelek za učila

Ljubljana

Maribor

kanje stanovske zavesti, solidarnosti in smisla za naše potrebe in to zaradi malega mesečnega prispevka.

Pokrenimo na naših društv. zborovanjih vse potrebno, da se čim prej realizira pridobi- tev organizacijskega pravnega konzulenta ker nam primeri kažejo, da posameznik ni zmožen braniti interese vseh. To delo naložimo orga- nizaciji in ji dajmo na razpolago potrebna sredstva, ker le v skupnosti je naš uspeh go- tov, vsi za enega eden za vse.

Mladinska matica

—mm S 6. seje 9. novembra.

1. Uredila se je zadeva tiska publikacij M. M. z Učiteljsko tiskarno.

2. Obravnavala sta se dopisa sreskega društva iz Maribora mesto in iz Ormoža, ki dobita pismen odgovor.

3. Anketa, ki bo sklepala o mladinskem časopisu, se določi na 26. t. m. Ankete se udeležijo odbor Mladinske matice in zagovor- niki mladinskega časopisa, ki so bili izbrani na skupščini. Efektivne stroške za te nosi Mladinska matica. Sreska društva, ki so na stvari interesirana, pa lahko svobodno poš- ljejo svoje delegate na ta sestanek, seveda na lastne stroške.

4. Napravili so se koraki za razprodajo knjig M. M. v inozemstvu.

5. Da ne zmanjka I. štev. »Našega roda«, se je sklenilo dotiskati še 1000 izvodov, sku- paj tedaj 21.000.

Okoristite se 25% do 50% popusta pri naših knjigah. Na stotine knjig smo razpro- dali v nekaj tednih. Pošle so popolnoma:

Naša gospodarska organizacija

NAJBOLJ PRIMERNO SE SPOMINJAMO GANGLOVIH JUBILEJEV.

ako darujemo za svoje stanovske gospodarske in socialne ustanove. Sresko učiteljsko društvo Maribor dešni breg je sklenilo v so- boto 11. t. m., da daruje ob priliki Ganglovih jubilejev Učiteljskemu domu v Mariboru zne- sek 300 Din. Tov. A. H. pa je daroval v isti namen 100 Din mesto čestitk tovarišu in br. Ganglu. — Društva in posamezniki — posne- majte!

Tovariš Engelbert Gangl je poklonil ob svoji 60 letnici Učiteljskima domovima v Ljubljani in Mariboru po 250 Din. V imenu obeh najprisrčnejša hvala z željo, da bi zdrav, srečen in zadovoljen dočakal še več de- ceni-jev!

Josip Kobal,

blagajnik ljublj. Učit. doma.

NADELO ZA NAŠE DOMOVE!
VSA NAROČILA POTOM UGP.

Šolski radio

—r VIII. teden. V torek 21. novembra bo literarno predavanje gđe. Marije Kmeto- ve. Gđe. pisateljica bo čitala svoja dva spi- sa: »Skočir« in »Konec učitelja Možeta«. V petek, dne 24. novembra bo opisal g. Vladi- mir Kapus »Jesen v prirodi«.

Program za mesec december:

Petek 1. decembra: Ob 9. uri oddaja slav- nostne proslave državnoga praznika narod- nega ujedinjenja; I. drž. realna gimnazija v Ljubljani.

Torek 5. decembra: Pravljice; ga. Minka Kusova.

Torek 12. decembra: Ob obletnici Can- karjeve smrti; g. Rudolf Kolarič.

Petek 15. decembra: Posavje; gosp. Josip Lapajne.

Ker je 17. decembra rojstni dan Nj. Vel. kralja v nedeljo, bo slavnostna oddaja najbr- že v soboto 16. decembra kar pa prosvetna uprava še ni odločila; oddajo bodo izvršili učiteljski abiturienti.

Torek 19. decembra: Ura sokolskih pes- mic in razgovorov; g. Marjan Tratar.

Petek 22. decembra: Slavnostna božična oddaja; ženska realna gimnazija v Ljubljani.